

ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 7 สิงหาคม 2567

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 13 กันยายน 2567

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 4 พฤศจิกายน 2567

สุดารัตน์ แสงแก้ว

ภัทรานิษฐ์ กิตติธิตินันท์ และกุสุมา สีดาเพ็ง*

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่หลายแห่งต้องปิดกิจการเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และเพื่อทดสอบคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุโดยเฉลี่ย 42.3 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบธุรกิจภาคบริการ เป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี ผลการทดสอบความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ พบว่า ยิ่งผู้ประกอบการมีความคิดสร้างสรรค์ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย และความกล้าเสี่ยง ยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ประสบความสำเร็จ

คำสำคัญ: การปรับตัวและนวัตกรรม คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ความสำเร็จของธุรกิจ

วิธีการอ้างอิง:

สุดารัตน์ แสงแก้ว, ภัทรานิษฐ์ กิตติธิตินันท์ และกุสุมา สีดาเพ็ง. (2568). ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 7(1), 130-146.

*ผู้ประสานงานหลัก: kusuma_see@cmru.ac.th

Influence of Adaptation, Innovation and Characteristics of Entrepreneurs on the Success of Small and Medium Enterprises in Chiang Mai Province

Received: August 7, 2024

Revised: September 13, 2024

Accepted: November 4, 2024

Sudarat Saengkeaw

*Phathranit Kitthitinan and Kusuma Seedapeng**

Management Sciences Faculty, of
Chiang Mai Rajabhat University

Abstract

Many small and medium enterprises (SMEs) in Chiang Mai province have had to shut down due to the rapid changes in the business environment. The objectives of this research were to examine adaptability and innovative capability and investigate the entrepreneurial characteristics that influence the success of SMEs in Chiang Mai. The data for this quantitative study were collected from 400 SME entrepreneurs in Chiang Mai. The results showed that most entrepreneurs were female, with an average age of 42.3 years, holding a bachelor's degree, and operating in the service sector for no more than five years. The findings showed that, in terms of their adaptability and innovative capability, entrepreneurial characteristics, the more entrepreneurs exhibited innovative thinking, resilience and adaptability, challenging goals, and risk taking, the more likely SMEs in Chiang Mai would be succeed.

Keywords: Adaptive and Innovative Capability, Entrepreneurial Characteristics, Business Success

Cite this article as:

Saengkeaw, S., Kitthitinan, P., & Seedapeng, K. (2025). Influence of Adaptation, Innovation, and Characteristics of Entrepreneurs on the Success of Small and Medium Enterprises in Chiang Mai Province. *Journal of Management Science Pibulsongkram Rajabhat University*, 7(1), 130-146.

*Corresponding Author: kusuma_see@cmru.ac.th

ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของการสร้างรายได้ และการจ้างงานให้กับประเทศ โดยในปี 2566 สามารถสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ได้ร้อยละ 35.20 และสร้างการจ้างงานได้ร้อยละ 70.99 ในขณะที่วิสาหกิจขนาดใหญ่สร้างการจ้างงานได้เพียงร้อยละ 29.01 นอกจากนี้ผู้ประกอบการ SMEs มีจำนวน 3,225,592 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.50 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 0.50 เป็นจำนวนของวิสาหกิจขนาดใหญ่ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) เมื่อพิจารณาจำนวน SMEs เป็นรายจังหวัด พบว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนผู้ประกอบการสูงเป็นลำดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 3.65 รองลงมาจากกรุงเทพมหานคร ยิ่งไปกว่านั้น จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวน SMEs ที่ปิดกิจการสูงเป็นลำดับที่ 3 คิดเป็นจำนวนร้อยละ 6.16 รองลงมาจากกรุงเทพมหานคร และจังหวัดชลบุรี (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) โดยสาเหตุหลักที่ธุรกิจไม่ประสบความสำเร็จมาจากผู้ประกอบการไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (อนพัทธ์ พัฒนวงศ์วัฒน์, 2566)

จากบทบาทที่สำคัญของ SMEs ทำให้ภาครัฐจึงมีนโยบายสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ด้วยการออกมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ เช่น สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ มาตรการช่วยเหลือทางด้านภาษีและการตลาด เป็นต้น (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2567) ผนวกกับแรงผลักดันจากนักวิชาการด้านผู้ประกอบการที่ได้พยายามนำเสนอผลการศึกษาระดับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ (พิมพ์กา พูลสวัสดิ์ และจิรวัดน์ ทิพยรส, 2566) โดยมุ่งให้ความสำคัญกับความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (พรพนา ศรีสถานนท์, 2565) ผู้ประกอบการจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่างนี้ จะส่งผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกที่แตกต่างกันด้วย ถึงแม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์เดียวกันก็ตาม (สัญญา บริสุทธิ์ และนุจรีย์ ภาคาสัตย์, 2562) โดยผู้ประกอบการมักจะมองเห็นโอกาสจากความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ หรือพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา และแสวงหาประโยชน์จากสิ่งใหม่นั้น (ทิบัติ ทัทพกรณ์ และธีระวัฒน์ จันทิก, 2561) ด้วยความยืดหยุ่นที่จะนำมาปรับเปลี่ยนใช้ในธุรกิจเพื่อให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ (เวิร์กเพลส ฟรอม เมตา, 2567)

ถึงแม้ว่าจะมีการศึกษาในประเด็นความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจกันอย่างกว้างขวาง แต่ยังไม่สอดคล้องกันของผลการศึกษาด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ เนื่องจากมีทั้งสนับสนุนและปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย (Green & White, 2018) ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลว (Taylor & Adams, 2022) การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ (Green & Davis, 2021) และความกล้าเสี่ยงเป็นคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ (Rauch & Frese, 2007) ยิ่งไปกว่านั้น ผลการศึกษาในบริบทของผู้ประกอบการที่ดำเนินของธุรกิจที่แตกต่างกัน หรือในประเทศที่แตกต่างกันไม่สามารถนำไปอ้างอิงสรุปได้กับผู้ประกอบการในบริบทของธุรกิจอื่น หรือประเทศอื่นได้ เนื่องจากแต่ละธุรกิจมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน และแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันทางด้านสังคมและวัฒนธรรม (Tehseen, Johara, Halbusi, Islam, & Fattah, 2023)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม ตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ และความยืดหยุ่นและการปรับตัว ส่วนคุณลักษณะของผู้ประกอบการ เป็นคุณลักษณะเฉพาะของผู้ประกอบการที่อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีทางจิตวิทยา ประกอบด้วย ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลว การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ และความกล้าเสี่ยง โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความสำเร็จของธุรกิจ ได้แก่ จำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้น ยอดขายที่เพิ่มขึ้น และกำไรที่เพิ่มขึ้น ที่สามารถวัดค่าออกมาเป็นเชิงตัวเลขได้อย่างชัดเจน และการประเมินภาพรวมโดยผู้ประกอบการ และดำเนินการทดสอบกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน

ทั้งนี้ข้อค้นพบของการวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์ในเชิงวิชาการ คือ เป็นข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนา หรือยกระดับความเข้าใจถึงความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ให้มีความชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ ยังมีประโยชน์ในเชิงปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการปรับตัวเพื่อให้ธุรกิจของตนเองประสบความสำเร็จ และผู้กำหนดนโยบายของภาครัฐ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมผู้ประกอบการ สามารถใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อจัดกลุ่มปัจจัยความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อทดสอบความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา ตัวแปรต้นที่ศึกษาได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม (ความคิดสร้างสรรค์ และความยืดหยุ่นและการปรับตัว) คุณลักษณะของผู้ประกอบการ (ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลว การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ และความกล้าเสี่ยง) ที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากร คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 111,511 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) และมีขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ด้วยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ 3 ชั้น ได้แก่ ภาคการบริการ ภาคการค้า และภาคการผลิต
3. ด้านพื้นที่ สถานที่ใช้ในการศึกษา คือ จังหวัดเชียงใหม่
4. ด้านเวลา ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระยะเวลา 12 เดือน ตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง ธันวาคม 2567

ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ ข้อค้นพบของการวิจัยนี้สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนา หรือยกระดับความเข้าใจถึงความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ให้มีความชัดเจนขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
2. ในเชิงนโยบาย ผู้กำหนดนโยบายของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถนำข้อค้นพบครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้ประสบความสำเร็จ
3. ในเชิงปฏิบัติการผู้ประกอบการ SMEs สามารถนำข้อค้นพบมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจของตนเองเพื่อให้สามารถแข่งขันและอยู่รอดในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงสูง สามารถเรียนรู้และฝึกฝนความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม รวมถึงให้แนวทางในการบริหารจัดการธุรกิจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการสร้างสรรค์และการปรับตัว

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม (Adaptive and Innovative Capability) มีนักวิชาการด้านผู้ประกอบการได้นำทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ของ James MacGregor Burns มาใช้ในการศึกษา ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวใช้อธิบายกระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในตัวบุคคลโดยจะเปลี่ยนแปลงองค์กรที่ตนเองรับผิดชอบไปสู่เป้าหมาย ทั้งนี้ผู้ประกอบการถือเป็นผู้นำในองค์กรธุรกิจที่สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสิ่งใหม่ เพื่อให้ทันกับสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมใหม่ที่มีความท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวได้ว่า ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจ (Ling, Simsek, Lubatkin, & Veiga, 2008) โดย Howard (2021) ได้สนับสนุนข้อสมมติฐานดังกล่าว และพบว่า ความสามารถในการปรับตัวเป็นปัจจัยสำคัญในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของธุรกิจ และส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจในระยะยาว โดยความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

1.1 **ความคิดสร้างสรรค์ (Innovative Thinking)** เป็นความคิดหรือทัศนคติที่ดีต่อการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือพัฒนาสิ่งใหม่ขึ้นมา (Ardichvili, Cardozo, & Ray, 2003) มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ พบว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจ (Fillis & Rentschler, 2010) เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีวิกฤตเศรษฐกิจ ธุรกิจที่มีความคิดสร้างสรรค์มากกว่าจะสามารถปรับตัวและรักษาความอยู่รอดได้ดีกว่า (Adam & Alarifi, 2021) โดยความคิดสร้างสรรค์อาจไม่ได้จำกัดเพียงการสร้างเทคโนโลยีใหม่เท่านั้น แต่รวมถึงการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ และหาตลาดใหม่ด้วย (Chisanga, Boso, Adeola, & Oghazi, 2016)

1.2 **ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Resilience and Adaptability)** โดยความยืดหยุ่น เป็นความสามารถของผู้ประกอบการในการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วจากความพ่ายแพ้ ความล้มเหลว หรือความยากลำบาก และการปรับตัว เป็นความสามารถในการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ใหม่ (Ling et al., 2008) มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ พบว่า ความสามารถในการฟื้นตัวจากความล้มเหลว และการปรับตัวกับ

สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความสำเร็จของธุรกิจในระยะยาว (Hayward, Forster, Sarasvathy, & Fredrickson, 2010) เนื่องจากการปรับตัวช่วยให้ธุรกิจมีความยืดหยุ่นในการรับมือกับสถานการณ์ใหม่ (Hansson & Abrantes, 2023)

2. คุณลักษณะของผู้ประกอบการ (Entrepreneurial characteristics) เป็นลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในธุรกิจ และมีนักวิชาการด้านผู้ประกอบการได้นำทฤษฎีทางจิตวิทยามาใช้ในการอธิบายถึงสาเหตุของพฤติกรรมของผู้ประกอบการ และช่วยในการวิเคราะห์ถึงลักษณะเฉพาะของผู้ประกอบการ (Collins, Hanges, & Locke, 2004) โดยคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีความสำคัญ และได้รับความสนใจจากนักวิชาการ ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ ดังนี้

2.1 ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย (Challenging Goals) เป็นความปรารถนาของผู้ประกอบการที่จะบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยไม่ท้อถอยต่ออุปสรรค (สุชาติ ทองคำเจริญ และจินตนา แสนสุข, 2565; ธนโชติ รุ่งศรีวัฒนา, 2566) มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ พบว่า ยิ่งผู้ประกอบการที่มีความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย ยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจดีขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการมักจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและมีความพยายามในการบรรลุเป้าหมาย (Aftan & Hanapi, 2018) ในขณะที่ Green and White (2018) กลับพบว่า ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมายของผู้ประกอบการเพียงคุณลักษณะเดียวไม่ได้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของธุรกิจได้ เนื่องจากผู้ประกอบการต้องมีคุณลักษณะที่มีความหลากหลาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพิจารณาคุณลักษณะอื่น และปัจจัยอื่นร่วมด้วย

2.2 ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลว (Responsibility for Failure) เป็นความเต็มใจของผู้ประกอบการในการยอมรับและรับผิดชอบต่อความผิดพลาด อุปสรรค และความล้มเหลวของตนเอง โดยผู้ประกอบการที่ยอมรับความผิดพลาดของตนเองมักจะวิเคราะห์ความล้มเหลวอย่างสร้างสรรค์และทำการปรับเปลี่ยนที่จำเป็น พฤติกรรมนี้ช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งส่งผลดีต่อความสำเร็จในระยะยาว (Gambirage, Cyrino, Caetano da Silva, Barbosa, & Parente, 2023) โดย Harris and Wilson (2020) พบว่า ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลวเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการ เนื่องจากผู้ประกอบการใช้ความล้มเหลวเป็นแหล่งในการเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อผิดพลาดเพื่อปรับปรุงธุรกิจใหม่ให้ประสบความสำเร็จได้ ในทางตรงกันข้าม Taylor and Adams (2022) กลับ พบว่า ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลวไม่ได้มีผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจ

2.3 การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ (Seeking Feedback) เป็นพฤติกรรมเชิงรุกของผู้ประกอบการในการขอความคิดเห็น คำแนะนำ และการประเมินเกี่ยวกับแนวคิดทางธุรกิจ แผนงาน และผลการดำเนินงานจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากลูกค้า หุ่นส่วน หรือบุคคลอื่น เพื่อปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการให้ดีขึ้น โดยผู้ประกอบการที่ขอรับข้อเสนอแนะจากลูกค้า เพื่อนร่วมงาน และที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอจะสามารถปรับตัวและนวัตกรรมได้ดีกว่า พฤติกรรมเชิงรุกนี้นำไปสู่การปรับปรุงกลยุทธ์ทางธุรกิจ และเพิ่มแนวโน้มความสำเร็จของธุรกิจให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น (Gambirage et al., 2023) ในขณะที่ Green and Davis (2021) กลับ พบว่า การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับไม่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจในระยะยาว ถึงแม้ว่าธุรกิจข้อมูลความคิดเห็นย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงธุรกิจก็ตาม แต่ข้อมูลเหล่านั้นไม่สามารถนำมาใช้ในการจัดการธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ นำไปวางแผนกลยุทธ์ที่ดี และนำไปช่วยในการการปรับตัวตามสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนได้

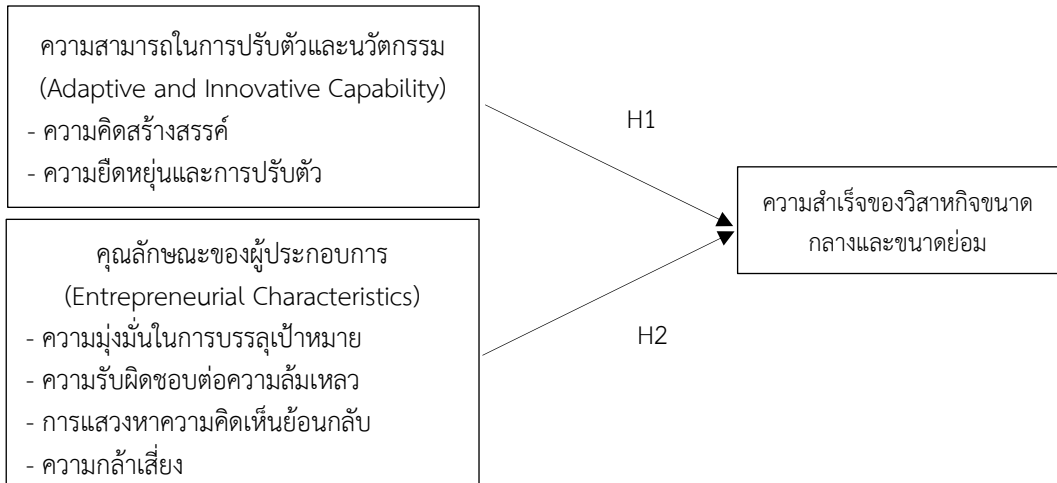
2.4 ความกล้าเสี่ยง (Risk-Taking) เป็นความเต็มใจของบุคคลในการเผชิญกับความไม่แน่นอนและความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ โดยผู้ประกอบการที่มีความกล้าเสี่ยง มักจะยอมรับและ

ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

.....
 ประเมินความเสี่ยงอย่างรอบคอบ เพื่อหาโอกาสใหม่ ๆ และบรรลุความสำเร็จในธุรกิจของตนผู้ประกอบการมีแนวโน้มที่จะมีความทนทานต่อความเสี่ยงสูง Rauch and Frese (2007) พบว่าความกล้าเสี่ยงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ ในทางกลับกัน Brown and White (2020) พบว่า ความกล้าเสี่ยงไม่ได้มีความสัมพันธ์ที่ชัดเจนกับความสำเร็จของธุรกิจ ถึง แม้ว่าคุณค่าความเสี่ยงอาจมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมหรือโอกาสใหม่ก็ตาม แต่ความกล้าเสี่ยงไม่ได้เป็นปัจจัยที่รับประกันความสำเร็จได้ในทุกสถานการณ์

3. ความสำเร็จของธุรกิจ เป็นการดำเนินงานในองค์กรเพื่อมุ่งหวังผลกำไร โดยการผลิตสินค้าและบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด ผู้ที่กำหนดวิสัยทัศน์ และการดำเนินงานขององค์กรได้นั้น ต้องเป็นผู้เจ้าของกิจการ หรือ ผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น (Walliser, Robert, & Haapio, 2011) การวัดความสำเร็จของธุรกิจอาจมีหลายมิติและเกณฑ์ที่ใช้วัด ขึ้นอยู่กับลักษณะและวัตถุประสงค์ของธุรกิจ โดยสามารถแบ่งตัวชี้วัดได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตัวชี้วัดเชิงประจักษ์ (Objective) เป็นการวัดผลการดำเนินงานด้านการเงิน และตัวชี้วัดเชิงอัตวิสัย (Subjective) เป็นการประเมินตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ของผู้ประกอบการ (Leković & Marić, 2015) ในประเทศไทยงานวิจัยจำนวนมาก เช่น สวัสดิ์ วงศ์ไชยา และ พิษญาดา พันผา (2561); ณัฐกานต์ ปางศรี (2563); ธนะพัฒน์ วิริต (2565) มีการนำเกณฑ์การพิจารณาความสำเร็จของ Walliser, Robert and Haapio (2011) มาใช้ในการวัดความสำเร็จของธุรกิจ โดยพิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้น จำนวนยอดขายที่เพิ่มขึ้น และจำนวนกำไรที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาแนวทางในวัดความสำเร็จของวิสาหกิจ ให้ครอบคลุมทั้งเชิงประจักษ์และเชิงอัตวิสัย โดยในเชิงประจักษ์อาศัยแนวคิดของ Walliser, Robert and Haapio, (2011) ได้แก่ การประเมินจำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้น การประเมินยอดขายที่เพิ่มขึ้น และการประเมินกำไรที่เพิ่มขึ้น ร่วมกับการประเมินความสำเร็จในภาพรวมโดยผู้ประกอบการพิจารณาจากเป้าหมายที่กำหนด ของ Leković and Marić (2015) โดยสรุปจากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎี ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรมเป็นคุณสมบัติสำคัญสำหรับผู้ประกอบการในการประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงเน้นการสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นผู้ตามให้เปลี่ยนแปลงทางทัศนคติและพฤติกรรม นอกจากนี้คุณลักษณะด้านจิตใจของผู้ประกอบการที่สำคัญได้แก่ ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลว การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ และความกล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล จะสามารถทำให้ SMEs ในจังหวัดเชียงใหม่สามารถประกอบธุรกิจได้ตามเป้าหมายท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H1: ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม (ความคิดสร้างสรรค์, ความยืดหยุ่นและการปรับตัว) ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

H2: คุณลักษณะของผู้ประกอบการ (การมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย การรับผิดชอบต่อความล้มเหลว การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ ความกล้าเสี่ยง) ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว (Cross-Sectional Study)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ 111,511 คน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) เลือกตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ซึ่งจำแนกตามประเภทของ SMEs ได้แก่ ภาคการบริการ ภาคการค้า และภาคการผลิต และหาสัดส่วนจริงของประชากรในการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับงานวิจัย

ประเภทของ SMEs	(1) จำนวนผู้ประกอบการ (คน)	(2) Try Out แบบสอบถาม (คน)	(1) - (2) จำนวนผู้ประกอบการ คงเหลือ (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง(คน)
1. ภาคการบริการ	51,148	10	51,138	45.87	184
2. ภาคการค้า	41,505	10	41,495	37.22	149

ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภทของ SMEs	(1) จำนวน ผู้ประกอบการ (คน)	(2) Try Out แบบสอบถาม (คน)	(1) - (2) จำนวน ผู้ประกอบการ คงเหลือ (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง(คน)
3. ภาคการผลิต	18,858	10	18,848	16.91	67
รวม	111,511	30	111,481	100	400

ที่มา: (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended Form) ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และส่วนที่ 4 ความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งข้อความคุณลักษณะทั้ง 6 ของผู้ประกอบการ ได้รับการพัฒนามาจากนักวิชาการต่าง ๆ และผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนข้อคำถาม และแหล่งที่มาของข้อคำถามทั้งหมด

ประเด็นข้อคำถาม	จำนวนข้อคำถาม	แหล่งที่มาของข้อคำถาม
1. ความคิดสร้างสรรค์ (INNO)	6	Mueller and Thomas, (2001)
2. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (ADAP)	4	Acedo and Jones, (2007)
3. ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย (GOAL)	6	เจษฎา จันทรา, (2562)
4. ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลว (RESP)	4	Politis, (2008)
5. การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ (FEDB)	5	เจษฎา จันทรา, (2562)
6. ความกล้าเสี่ยง (RSK)	6	Sidek and Zainol, (2011)
7. ความสำเร็จ (SUCS)	5	Walliser, Robert and Haapio, (2011); Leković and Marić, (2015)
รวม	36	

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ราย ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.66-1 สูงกว่า 0.5 ในทุกข้อคำถาม แสดงว่า ข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ และได้ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยได้นำแบบสอบถามออกไปทดสอบ (Try-out) จำนวน 30 ชุด รายละเอียดดังตารางที่ 1 เพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการ และมีความเหมาะสมหรือไม่ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Reliability Coefficient) โดยมีผลการวิเคราะห์เท่ากับ 0.878 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 แสดงว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Nunnally, 1978)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่อยู่ผู้ประกอบการ และสุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด หลังจากนั้นติดต่อสถานประกอบการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งจดหมาย หนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์และแบบสอบถามทั้งในรูปแบบกระดาษและ QR Code จำนวน 500 แห่ง โดยตรงไปยังผู้ประกอบการ กำหนดให้ตอบกลับภายใน 15 วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ดำเนินการรวบรวมการตอบกลับและโทรศัพท์สอบถามเพิ่มเติมกรณียังไม่ได้รับคำตอบ จนได้ครบตามจำนวน 400 ฉบับตามที่กำหนดไว้ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลตอบกลับก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติอนุมานเพื่อใช้ในการทดสอบตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลประชากรศาสตร์เบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) การวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการสกัดปัจจัยโดยใช้ การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) 3) การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อทดสอบระดับการส่งผลของตัวแปรที่ศึกษา

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.50 มีอายุโดยเฉลี่ย 42.3 ปี จบการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 55.50 ประกอบธุรกิจบริการ คิดเป็นร้อยละ 45.87 เป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี คิดเป็น ร้อยละ 42.25

ตารางที่ 3 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการ

	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	162	40.50
	หญิง	238	59.50
อายุ	21 - 30 ปี	77	19.25
	31 - 40 ปี	141	35.25
	41 - 50 ปี	124	31
	51 - 60 ปี	37	9.25
	60 ปี ขึ้นไป	21	5.25
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	31	7.75
	มัธยมศึกษา / ปวช.	65	16.25
	อนุปริญญา (ปวส.)	66	16.50
	ปริญญาตรี	222	55.50
	สูงกว่าปริญญาตรี	16	4.00
ระยะเวลาในการประกอบกิจการ	ไม่เกิน 5 ปี	169	42.25
	6 - 10 ปี	97	24.25

ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ระยะเวลาในการ	11 - 15 ปี	46	11.50
ประกอบกิจการ	16 - 20 ปี	34	8.50
	21 - 25 ปี	24	6.00
	มากกว่า 25 ปี ขึ้นไป	30	7.50

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการสกัดปัจจัยโดยใช้ การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตารางที่ 4 ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรต้นทุกตัว

	INNO	ADAP	GOAL	RESP	FEDB	RISK
INNO	1					
ADAP	0.000	1				
GOAL	0.286	0.538	1			
RESP	0.000	0.000	0.000	1		
FEDB	0.008	0.013	0.000	0.023	1	
RISK	0.000	0.000	0.016	0.000	0.022	1

2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจใช้วิธีการสกัดปัจจัยแบบ Maximum Likelihood Method เพื่อจัดกลุ่มข้อคำถามที่มีความสัมพันธ์กัน โดยเลือกใช้การหมุนแกนปัจจัยแบบ Varimax เป็นเทคนิคที่ทำให้มีจำนวนตัวแปรที่น้อยที่สุด (Vanichbuncha, 2011) ทำให้ทราบค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ซึ่งต้องมีค่า 0.4 ขึ้นไป เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่าง 200-249 ราย (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2006)

หลังจากสกัดปัจจัยแล้ว นำปัจจัยที่ได้มาวิเคราะห์เชิงยืนยันด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟาครอนบาค โดยค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้คือ 0.6 ขึ้นไป (George & Mallery, 2003) หากค่าไม่ผ่านเกณฑ์ ให้พิจารณาตัดข้อคำถามที่ละข้อเพื่อเพิ่มค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น แล้วนำข้อคำถามที่เหลือกลับไปสกัดปัจจัย หมุนแกน และหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นใหม่จนกว่าจะได้ค่า 0.6 ในทุกปัจจัย

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ

ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก	ค่าแปรปรวน	ค่าอัลฟาครอนบาค
1. ความคิดสร้างสรรค์ (INNO)	0.630 - 0.770	26.79	0.854
2. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (ADAP)	0.582 - 0.769	12.18	0.825
3. ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย (GOAL)	0.728 - 0.826	8.35	0.700
4. ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลว (RESP)	0.538 - 0.726	5.04	0.775
5. การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ (FEDB)	0.886 - 0.923	10.49	0.824
6. ความกล้าเสี่ยง (RISK)	0.516 - 0.845	6.52	0.863

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ ได้ทั้งหมด 6 ปัจจัย สามารถนำมาอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยทั้งหมดได้ร้อยละ 69.37 ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ (INNO) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (ADAP) ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย (GOAL) ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลว (RESP) การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ (FEDB) ความกล้าเสี่ยง (RISK) โดยที่ทั้ง 6 ปัจจัยมีค่าอัลฟาครอนบัก 0.700–0.863 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อทดสอบอิทธิพลของตัวแปร

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของ SMEs ในจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (β)	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (Beta)	t-statistic	p-value	Tolerance	VIF
(Constant)	3.776		253.388	0.000***		
INNO	0.036	0.075	2.215	0.027*	0.850	1.176
ADAP	0.363	0.755	24.293	0.000***	0.999	1.001
GOAL	0.045	0.094	2.068	0.039*	0.465	2.151
RESP	0.013	0.027	0.754	0.452	0.739	1.353
FEDB	0.003	0.006	0.145	0.885	0.616	1.622
RISK	0.073	0.152	4.893	0.000***	0.999	1.001
R = .788 R ² = .621 Adjust R ² = .615						

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 6 พบว่า สนับสนุนสมมติฐาน H1: ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์ (INNO) และความยืดหยุ่นและการปรับตัว (ADAP) ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ กล่าวคือ ยิ่งผู้ประกอบการมีความคิดสร้างสรรค์ และความยืดหยุ่นและการปรับตัว ยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ประสบความสำเร็จ

สมมติฐาน H2: คุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สนับสนุนเป็นบางส่วน โดยคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย (GOAL) และความกล้าเสี่ยง (RISK) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ กล่าวคือ ยิ่งผู้ประกอบการมีความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย และความกล้าเสี่ยง ยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ประสบความสำเร็จ โดยความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ร้อยละ 62.10

อภิปรายผลการวิจัย

สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยและเรียงลำดับตามความสำคัญได้ ดังนี้

1. ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม

1.1 ความยืดหยุ่นและการปรับตัว จากผลการวิจัยพบว่า ยิ่งผู้ประกอบการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว ยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Hayward et al., (2010) ที่พบว่า ความสามารถในการฟื้นตัวจากความล้มเหลว และการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความสำเร็จของธุรกิจในระยะยาว ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประกอบการที่สามารถปรับตัวได้จะสามารถนำพาธุรกิจของตนด้วยความยืดหยุ่น เพื่อรับมือกับอุปสรรคและความยากลำบากของสถานการณ์ที่เผชิญอยู่

1.2 ความคิดสร้างสรรค์ จากผลการวิจัยพบว่า ยิ่งผู้ประกอบการมีความคิดสร้างสรรค์ ยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบความสำเร็จ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ Fillis and Rentschler (2010); Adam and Alarifi (2021) ที่พบว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ประกอบการเชื่อว่าตนเองสามารถสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ขึ้นมาได้ และสามารถมองเห็นโอกาสทางธุรกิจในการทำธุรกิจจากความแปลกใหม่นั้น

2. คุณลักษณะของผู้ประกอบการ

2.1 ความกล้าเสี่ยง จากผลการวิจัยพบว่า ยิ่งผู้ประกอบการมีความกล้าเสี่ยง ยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Rauch and Frese (2007) ที่พบว่าความกล้าเสี่ยงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มักเต็มใจยอมรับกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และไม่สามารถคาดคะเนได้ว่าธุรกิจของตนเองจะประสบความสำเร็จหรือไม่ แทนที่จะมองว่าเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ

2.2 ความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย จากผลการวิจัยพบว่า ยิ่งผู้ประกอบการมีความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย ยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบความสำเร็จ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อค้นพบของ Aftan and Hanapi (2018) ที่พบว่า ยิ่งผู้ประกอบการที่มีความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย ยิ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจดีขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะในการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการจะเผชิญทั้งโอกาสและอุปสรรค ดังนั้นผู้ประกอบการที่มีมุ่งมั่นพยายามในการบรรลุความสำเร็จโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและมองว่าอุปสรรคนั้นเป็นความท้าทายจะยิ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

2.3 ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลว จากผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลวไม่ส่งผลต่อความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Taylor and Adams (2022) ที่พบว่า ความรับผิดชอบต่อความล้มเหลวไม่ได้มีผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจ ทั้งนี้เนื่องจาก ความล้มเหลวไม่ได้เป็นแหล่งในการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงธุรกิจใหม่ให้ประสบความสำเร็จได้ แต่ความล้มเหลวกลับทำให้รู้สึกสูญเสียกำลังใจ และขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจ

2.4 การแสวงหาความคิดเห็นย้อน กลับจากผลการวิจัยพบว่า การแสวงหาความคิดเห็นย้อน ไม่ส่งผลต่อความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Green and Davis (2021) กลับพบว่า การแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับไม่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจในระยะยาว เนื่องจากข้อมูลความคิดเห็นย้อนกลับที่ได้มานั้น ไม่สามารถนำไปช่วยในการจัดการธุรกิจ และวางแผนกลยุทธ์ที่ดีได้

ข้อเสนอแนะ

1. **ข้อเสนอเชิงวิชาการ** จากผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า มีความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม 2 ด้าน และมีคุณลักษณะผู้ประกอบการ 2 คุณลักษณะที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว และความคิดสร้างสรรค์ ส่วนคุณลักษณะผู้ประกอบการ ได้แก่ ความกล้าเสี่ยงและความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย

2. **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** หน่วยงานภาครัฐสามารถที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ประกอบการด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง และความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจกับผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 ผู้ประกอบการควรมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว และควรส่งเสริมให้พนักงานในธุรกิจของตนมีความสามารถในการปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นได้ ด้วยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความยืดหยุ่น ซึ่งจะช่วยให้ตัวผู้ประกอบการเอง และทีมงานสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น เช่น การจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการจัดการความเครียดและการแก้ไขปัญหา

3.2 ผู้ประกอบการควรมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อเปิดรับสิ่งใหม่ๆ เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และสร้างโอกาสทางธุรกิจ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

3.3 ผู้ประกอบการควรมีการบริหารความเสี่ยงที่ดี เนื่องจากจะช่วยให้สามารถจัดการกับความท้าทายและเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จในธุรกิจได้มากขึ้น เช่น การสำรวจและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในธุรกิจ แล้วทำการวางแผนเพื่อจัดการกับความเสี่ยงนั้นๆ ตลอดจนการมีเครือข่ายทางธุรกิจที่แข็งแกร่งจะช่วยให้ได้รับคำแนะนำและการสนับสนุนจากผู้มีประสบการณ์ในธุรกิจเดียวกัน

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อหาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อความสำเร็จ วิเคราะห์ผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เฉพาะเจาะจงในธุรกิจ SMEs เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้นวัตกรรมกับความสำเร็จของธุรกิจ

4.2 การนำปัจจัยที่ไม่ส่งผลในการศึกษานี้ ไปศึกษาในขั้นอื่นอีกครั้ง ได้แก่ คุณลักษณะของผู้ประกอบการด้านการรับผิดชอบต่อความล้มเหลว และการแสวงหาความคิดเห็นย้อนกลับ ซึ่งอาจได้ผลที่แตกต่างกันออกไป ตลอดจนพิจารณาปัจจัยเพิ่มเติม ดังเช่น ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการในประเทศไทย เช่น การสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน รวมถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจมหภาค เช่น การเปลี่ยนแปลงของนโยบายเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในระดับประเทศ

ความสามารถในการปรับตัวและนวัตกรรม และคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- เจษฎา จันทรา. (2562). *คุณลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการธุรกิจหอพักเอกชนในเขตตำบลข้างเมือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ณัฐกานต์ ปางศรี. (2563). *การบริหารการจัดการของผู้ประกอบการธุรกิจ SME ขนาดกลางที่ประสบความสำเร็จ* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง: กรุงเทพฯ
- ทิพย์ทิพย์ ทิพย์ทนต์ และธีระวัฒน์ จันทิก. (2561). ปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ ในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์. *Silpakorn University e-Journal (สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ)*, 11(1), 396-410.
- ธนโชติ รุ่งศรีวัฒนา. (2566). *คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่.
- ธนะพัฒน์ วิริต. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการดำเนินธุรกิจ (SMEs) จากสภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของผู้ประกอบการในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(2), 458-473.
- พรพนา ศรีสถานนท์. (2565). คุณลักษณะของผู้ประกอบการภายใต้สถานการณ์ที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ (VUCA). *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(49), 130-145.
- พิมพ์ิกา พูลสวัสดิ์ และจิรวัดน์ ทิพย์รส. (2566). การรับรู้โอกาสเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาเจนเอเรชันซี: บทบาทตัวแปรต้นกลางความคิดสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการและความหลงใหลในการเป็นผู้ประกอบการ. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 46(179), 23-53.
- เวิร์กเพลส ฟรอม เมตา. (2567). *การทำงานแบบยืดหยุ่นคืออะไร และมีประโยชน์ต่อธุรกิจอย่างไร*. สืบค้น 27 เมษายน 2567, จาก <https://www.facebook.com/business/help/1126725172362626>
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2567). *การทบทวนตัวชี้วัดศักยภาพชุมชนเพื่อการติดตามยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12*. สืบค้น 31 เมษายน 2567, จาก <https://tdri.or.th/2024/03/940133/>
- สวลี วงศ์ไชยา และพิชญาดา พันผา. (2561). อิทธิพลของกลยุทธ์ธุรกิจและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 23(2), 139-152.
- สัญญา บริสุทธิ์ และ นุจริย์ ภาคาสัตย์. (2562). คุณลักษณะผู้ประกอบการ ภูมิความรู้ความชำนาญที่นำไปสู่ความสำเร็จทางธุรกิจของผู้ประกอบการกลุ่มเจนเนอเรชันวาย. *Silpakorn University e-Journal (สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ)*, 12(5), 1090-1107.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2567). *SME big data*. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2567 จาก <https://www.smebigdata.com/msme/dashboard-b>
- สุชาติ ทองคำเจริญ และจันทนา แสนสุข. (2565). ศักยภาพการจัดการธุรกิจและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจไมซ์ (MICE) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 9(1), 109-127.
- อนพัทธ์ พัฒนวงศ์วัฒน์. (2566). กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพในยุคการพลิกผันทางดิจิทัล. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชื่น*, 5(1), 60-75.

-
- Acedo, F. J. & Jones, M. V. (2007). Speed of internationalization and entrepreneurial cognition: Insights and a comparison between international new ventures, exporters and domestic firms. *Journal of World Business*, 42(3), 236-252.
- Adam, N. A. & Alarifi, G. (2021). Innovation practices for survival of small and medium enterprises (SMEs) in the COVID-19 times: the role of external support. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 10(1), 1-22.
- Aftan, Y. & Hanapi, M. (2018). The impact of entrepreneurial motivation on small business performance in Iraq. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8(1), 409-419.
- Ardichvili, A., Cardozo, R., & Ray, S. (2003). A theory of entrepreneurial opportunity identification and development. *Journal of Business Venturing*, 18(1), 105-123.
- Brown, J. A. & White, D. K. (2020). The role of risk-taking in business success: An empirical examination. *Journal of Business Research*, 112, 45-57
- Chisanga, Z. S., Boso, N., Adeola, O., & Oghazi, P. (2016). Investigating the path from firm innovativeness to financial performance: The roles of new product success, market responsiveness, and environment turbulence. *Journal of Small Business Strategy*, 26(1), 51–68.
- Collins, C. J., Hanges, P. J., & Locke, E. A. (2004). The relationship of achievement motivation to entrepreneurial behavior: A meta-analysis. *Human performance*, 17(1), 95-117.
- Fillis, I. A. N. & Rentschler, R. (2010). The role of creativity in entrepreneurship. *Journal of Enterprising Culture*, 18(01), 49-81.
- Gambirage, C., Cyrino, A. B., Caetano da Silva, J., Barbosa, L. G. M., & Parente, R. C. (2023). Examining entrepreneurial successes and failures during the COVID-19 pandemic (2019–2023). *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 30(7), 1298-1328.
- George, D. & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference. 11.0 update* (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Green, E. J. & White, D. P. (2018). The limitations of achievement motivation in predicting business success. *Journal of Business Psychology*, 43(2), 223-245.
- Green, S. J. & Davis, M. A. (2021). Feedback-seeking and business success: A longitudinal study. *Journal of Business Management*, 58(4), 112-127.
- Hair, J., Black, W., Babin, B., Anderson, R., & Tatham, R. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). New Jersey: Pearson Education.
- Hansson, C. & Abrantes, B. F. (2023). Strategic adaption (Capabilities) and the responsiveness to COVID-19's business environmental threats. In *essentials on dynamic capabilities for a contemporary world: Recent advances and case Studies* (pp. 1-23). Cham: Springer Nature Switzerland.
-

- Harris, E. L. & Wilson, J. T. (2020). The influence of responsibility and learning from failure on business growth. *Journal of Business Research*, 58(3), 512-53.
- Hayward, M. L., Forster, W. R., Sarasvathy, S. D., & Fredrickson, B. L. (2010). Beyond hubris: How highly confident entrepreneurs rebound to venture again. *Journal of Business Venturing*, 25(6), 569-578.
- Howard, C. (2021). *Reset your business strategy in covid-19 recovery*. Retrieved June 26, 2022, from <https://www.gartner.com/smarterwithgartner/reset-your-business-strategy-in-covid-19-recovery>.
- Leković, B. & Marić, S. M. (2015). Measures of small business success performance—importance, reliability, and usability. *Industrija*, 43(2), 7-26.
- Ling, Y. A. N., Simsek, Z., Lubatkin, M. H., & Veiga, J. F. (2008). Transformational leadership's role in promoting corporate entrepreneurship: Examining the CEO-TMT interface. *Academy of Management Journal*, 51(3), 557-576.
- Mueller, S. L. & Thomas, A. S. (2001). Culture and entrepreneurial potential: A nine-country study of locus of control and innovativeness. *Journal of Business Venturing*, 16(1), 51-75.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Politis, D. (2008). Does prior start-up experience matter for entrepreneurs' learning?: A comparison between novice and habitual entrepreneurs. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 15(3), 472-489.
- Rauch, A. & Frese, M. (2007). Let's put the person back into entrepreneurship research: A meta-analysis on the relationship between business owners' personality characteristics, business creation, and success. *European Journal of work and organizational psychology*, 16(4), 353-385.
- Sidek, S. & Zainol, F. A. (2011). Psychological characteristics and business performance of entrepreneurs in small construction industry in Malaysia. *International Business and Management*, 2(1), 170-185.
- Taylor, A. M. & Adams, R. K. (2022). Accountability for failure and its impact on organizational success. *Journal of Management Studies*, 59(3), 325-340.
- Tehseen, S., Johara, F., Halbusi, H. A., Islam, M. A., & Fattah, F. A. M. A. (2023). Measuring dimensions of perceived business success among Malaysian and Bangladeshi SME owners. *Rajagiri Management Journal*, 17(2), 102-124.
- Vanichbuncha, K. (2011). *Advanced Statistical Analysis with SPSS* (9th ed.). Bangkok: Dharmasarn Printing.
- Walliser, G. B., Robert R. C., & Haapio, H. (2011). Promoting business success through contract visualization. *Journal of Law, Business, and Ethics*, 17(1), 55-75.